

Diarienummer: 2026/4088

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Yttrande över Mer flexibla regler om verkställighet av häktning och fängelsestraff, SOU 2026:30

Övergripande synpunkter

Diskrimineringsombudsmannen (DO) lämnar följande övergripande synpunkter på utredningens förslag.

DO vill påminna om att Europadomstolen i flera mål som rör frihetsberövade slagit fast att bristen på resurser eller organisatoriska brister inte får vara orsak till att Europakonventionens artikel 3 om förbud mot tortyr, grym eller förnedrande behandling kränks.¹ DO anser att detta måste gälla både för personer i svenska häkten och i svenska fängelser.

Europarådets kommitté mot tortyr och grym och förnedrande behandling (CPT) har framhållit att brist på personligt utrymme och avsaknad av integritet innebär risker för alla intagna och särskilt för de extra sårbara.² DO menar att den enskildes rätt till humana förhållanden måste garanteras utan åtskillnad. Vidare har JO påtalat att intagna som tvingas dela ett litet utrymme med en okänd person kan drabbas av stress och otrygghet.³ DO menar att förslaget därför även bidrar till ett åsidosättande av de intagnas lika rätt till bästa uppnåeliga hälsa.

Mot bakgrund av förslagen vill DO återigen påtala nödvändigheten av att diskrimineringslagens tillämpningsområde utvidgas så att offentlig verksamhet, inklusive kriminalvårdens och Polismyndighetens verksamhet, fullt ut omfattas av lagens förbud mot diskriminering. Det skulle möjliggöra för DO att utöva tillsyn av händelser med anknytning till tillämpningen av förslagen i betänkandet.

¹ Se exempelvis Europadomstolens dom i mål Neshkov and Others v. Bulgari, 2015.

² CPT/inf (2022) 5 part, Combating prison overcrowding.

³ 23 JO, Dubbelbeläggningens konsekvenser för intagna i anstalt, dnr O 14–2024.

Beslut i detta ärende har fattats av Cecilia Narby efter utredning och föredragning av utredaren Annika Jyrwall Åkerberg. I den slutliga handläggningen har också experten Janna Törneman deltagit.

Cecilia Narby, chef för Utvecklings- och analysenheten